

Посебан клуб посланика,
Подгорица, 23. XI 2018.

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMJENO:	23. 11. 2018. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	W-61-1/18-29
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ
Предсједнику, Ивану Брајовићу

На основу члана 187 Пословника Скупштине Црне Горе, у име Посебног клуба посланика питање на петој – посебној сједници јесењег засиједања 27. XI 2018. године предсједнику Владе поставиће посланик Горан Радоњић.

Александар Дамјановић

Посебан клуб посланика, предсједник

Посебан клуб посланика
Подгорица, 23. XI 2018.

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

Предсједнику, Ивану Брајовићу

На основу Пословника, у име Посебног клуба посланика, постављам питање Предсједнику Владе:

Какав је био званични став Владе на референдуму о државно-правном статусу Црне Горе који је одржан 1992? Да ли сматрате легитимним резултат, гдје се 95,96% од 66% изашлих изјаснило за заједничку државу? Да ли сматрате да је легитиман било који од ставова који грађанин Црне Горе може имати, тада и касније, о том питању, или неки од њих сматрате ограничавајућим фактором за остваривање било ког права, од права на мишљење и изражавање, до права на рад? Какав је ваш однос према изјавама које се све чешће чују у јавности, између осталог, и од појединих представника власти, да у државној администрацији нема мјеста за оне који о државно-правном статусу, или о било ком другом политичком питању не мисле исто као тренутна власт? Гарантујете ли, као предсједник Владе и као Влада, основне демократске принципе, прије свега да нико не смије никога, приликом запошљавања или приликом остваривања било ког другог права, питати о политичком, националном, вјерском и другом опредјељењу, те да ће у случају да се то догоди починилац бити санкционисан?

Имајући у виду стални пораст тензија, које, по мом мишљењу, нису аутентичне него се производе свјесно од одређених интересних, политичких, финансијских и медијских структура, сматрао сам да је важно да се из Скупштине Црне Горе, од Владе, као извршне, и од посланика, као дијела законодавне гране власти, упуте јавности помирљиве поруке, и да се утиче на грађење толеранције, дијалога и унапређење политичке културе. Мислим да говор који подстиче раздор и мржњу у нашем друштву поприма опасне размјере, па је дужност свакога ко има утицај на јавно мњење да дјелује како би се градило повјерење и заједништво међу појединцима и заједницама.

На Премијерском сату даћу и додатно образложење.
Тражим одговор и у писаном облику.

Посланик, Горан Радоњић

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	5. XII	2018	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-29/2		
VEZA:			
EPK:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Broj: 01 - 4673

Podgorica, 28. novembar 2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 27. novembra 2018. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

S uvažavanjem,

POSLANIČKO PITANJE

Gospodine predsjedniče Vlade,

moje pitanje glasi, da kažem skup pitanja koja su slične tematike:

Kakav je bio zvanični stav Vlade na referendumu o državno-pravnom statusu Crne Gore koji je održan 1992? Da li smatrate legitimnim rezultat, gdje se 95,96 posto od 66 posto izašlih izjasnilo za zajedničku državu? Da li smatrate da je legitiman bilo koji od stavova koji građanin Crne Gore može imati, tada i kasnije, dakle i do danas, po tom pitanju, ili neki od njih smatrate ograničavajućim faktorom za ostvarivanje bilo kog prava, od prava na mišljenje i izražavanje, do prava na rad? Kakav je Vaš odnos prema izjavama koje se sve češće čuju u javnosti, između ostalog, i od pojedinih predstavnika vlasti, da u državnoj administraciji nema mjesta za one koji o državno-pravnom statusu, ili o bilo kom drugom političkom pitanju ne misle isto kao trenutna vlast? Garantujete li, kao predsjednik Vlade i kao Vlada, osnovne demokratske principe, prije svega da niko ne smije nikoga, prilikom zapošljavanja ili prilikom ostvarivanja bilo kog drugog prava, pitati o političkom, nacionalnom, vjerskom i drugom opredjeljenju, te da će u slučaju da se to dogodi počinitelac biti sankcionisan?

OBRAZLOŽENJE

Kao obrazloženje htio bih da kažem da tenzije u našem društvu o kojima se mnogo govori nisu autentične po mom mišljenju, one se proizvode svjesno i namjerno, a to čine određene interesne, političke, finansijske i medijske strukture. Mnogi primjeri o tome svjedoče. Sjetimo se samo kako nam se periodično serviraju neke teme i određena tumačenja i pristupi, kako se podižu napetosti, podstiču sukobi i mržnja. Na drugoj strani realni problemi kao što je recimo diskriminacija, sistemsko potiskivanje jezika, pisma, kulture, diskriminacija pri zapošljavanju sistematski se ignorišu, minimiziraju, pa čak i ideja ljudskih prava nekada se pokušava obesmisлити. Tako mediji koji recimo danima počinju svoje emisije stvarajući problem gdje ga nema, recimo crkva na Rumiji, govore onda da se bavimo frižiderom, a ne da govorimo recimo o pravima koje kao govornici srpskog jezika imamo i koja su nam ugrožena.

Da tenzije u našem društvu nisu autentične pokazuje i današnja rasprava. Današnja sjednica pokazala je da se može komunicirati i na drugačiji način – sa poštovanjem različitog mišljenja, uz osmijehe, uvažavanja čak ponekad i u šaljivom tonu. A sve to na javnoj sceni. Pozdravljam to. A a ne govorim recimo da je neformalna komunikacija na hodniku, iza kamera, u bideu uz kafu još manje hladna. Sasvim suprotno – nekad je vrlo prisna. Među nama su postavljeni grupaci. Dakle, može se tako, isto tako, i sa razlikama nekad i veoma oštro naglašenim, ali bez mržnje, bez svađe nego sa priznavanjem dostojanstva sagovornika. Ako bi iko trebalo da se svađa to bi trebalo da budu političari, a građanima bi trebalo stalno slati poruku da oni ne treba da se mrze ni zbog čega, a pogotovo ne zbog političkih pitanja, i to naročito ne zbog onih koja su vještački smišljena. Vlada naravno da šalje političke poruke, svako od nas to čini ko učestvuje u javnom životu. Mada ste danas rekli kako Vlada ne šalje poruke nego radi, upravo

to je politička poruka. I to je i u redu da se šalju političke poruke ali se uz njih uvijek šalju i neke druge: kulturorloške pa i etičke. Dakle, šalju se poruke o društveno prihvatljivom, poželjnim ponašanju. Zato je odsustvo odgovornosti u javnom nastupu, kod nas sve češće, veoma opasno i može imati mnogo loše posljedice. O tome nas uči ne samo dalja i bliža istorija nego i naše lično iskustvo, naša savremenost. Svaki nastup u javnosti nekoga ko obavlja važnu društvenu funkciju utiče na to kakvo će biti naše društvo – da li će se ono kretati ka toleranciji, ka međusobnom uvažavanju ili ka netoleranciji, ka tenzijama, ka sukobu. Pravo mjesto da se šalju poruke o toleranciji, o političkoj kulturi, o dijalogu, o uvažavanju mišljenja različitih jeste upravo Skupština Crne Gore. Mislím da govor koji podstiče razdor i mržnju u našem društvu poprima opasne razmjere i da je dužnost svakoga ko ima uticaj na javno mnijenje da djeluje kako bi se gradilo povjerenje i zajedništvo među pojedincima i među zajednicama. Zato sam ovim pitanjem želio da podsjetim na neke činjenice, ali i na neke osnovne principe demokratskog društva, principe koje je uspostavilo još prosvjetiteljstvo. A sa željom da ih afirmišemo i sada – i sada i u svakoj prilici ubuduće.

Zahvaljujem.

ODGOVOR

Hvala Vam poslaniče Radonjiću na Vašem pristupu.

Najradije bih zatvorio fasciklu i ne bih čitao svoj odgovor nego polemisao sa Vama pozdravljajući Vaš pristup ali vjerujem da u nastavku možemo obezbijediti takvu vrstu dijaloga koji ste Vi inicirali. Ali ipak da bih bio precizan pročitacu ono što sam pripremio.

Odgovor bih počeo s kraja Vašeg pitanja, jer mislim da ću tako na najbolji način i direktno odgovoriti na ono što mislim da ste primarno željeli da čujete.

Vjerujem da nam se polazišne osnove i premise ne slažu u pristupu ali otvoreno želim da kažem da se ne slažem sa tvrdnjom da je u Crnoj Gori prisutan govor koji poprima opasne razmjere, i koji podstiče razdor i mržnju. Ukoliko se to dogodi, uvjeravam Vas da su institucije države Crne Gore više nego sposobne da tome odgovore. I ne samo institucije. Mislim da je potencijal crnogorskog čovjeka kao pojedinca ali i društva u cjelini takav da može da odgovori tom riziku i toj opasnosti i to smo pokazali u ovih trideset godina, svi zajedno. Ne želim nikoga posebno da izdvojim.

Ako se pak negdje pojavljuju elementi govora mržnje, oni dolaze od struktura koje se konstantno vraćaju u prošlost i ne žele da vide ni sadašnjost ni budućnost. Ni Crnu Goru koja se ulaskom u NATO izborila za najprestižnije mjesto u savremenom međunarodnom poretku. Jer nas tamo nekada nije bilo i zbog toga što nas nije bilo izgubili smo državu. Ni Crnu Goru koja bilježi impresivan ekonomski rast, ponavljam se – moram, na šta treba uvijek da budemo ponosni – Crnu Goru kao siguran dom za sve njene građane. Dakle, i kad ih registrujemo, radi se o izolovanim slučajevima, a nikako o pojavi ili trendu. Barem ja tako mislim.

Da zaključim, takvi izolovani nastupi ne odražavaju stanje u našem društvu, već ih posmatram kao sastavni dio demokratskog dijaloga o pitanjima koja nekad izazivaju i pojačane emotivne reakcije kod stanovnika. A da li bismo svi voljeli da se javni razgovor o važnim pitanjima, o kojima postoje oprečna mišljenja, vodi na civilizovaniji i konstruktivniji način. Pa čak i u ovom Domu, i kod svih društvenih aktera? Svakako! Mislim da i današnja rasprava daje doprinos tome i da smo u prilici da u konkretnom dijalogu otklonimo nerazumijevanja pristupa.

Ali sam istovremeno i ubijeđen da je to proces sazrijevanja za koji smo svi odgovorni, i da jedino zajedničkim naporom i strpljenjem možemo postići željeni nivo odgovornosti za javno kazanu riječ.

Dalje, što se tiče prvog dijela Vašeg pitanja, moram reći da su me ona iznenadila i tematski i problemski. Prije svega, ja ne mogu govoriti o zvaničnom stavu tadašnje Vlade – kao premijer, pred poslanicima mogu samo da govorim u ime Vlade kojom rukovodim.

Gledanjem u crno-bijelu sliku ovog pitanja, sežemo i duboko zadiremo u dio naše novije istorije, kada Crna Gora nije imala mnogo snage, pa ni kontrole nad zbivanjima koja su uzrokovala raspad velike države kakva je bila Socijalistička federativna republika Jugoslavija.

Saglasan sam da je legalno sve što je urađeno po Ustavu, zakonu i međunarodnom pravu. Ali da bi odgovor na Vaše pitanje bio jasan, moramo imati u vidu i neophodne demokratske preduslove, posebno one koji se tiču legitimteta svakog važnog političkog procesa.

Vrlo složena iskušenja raspada bivše Jugoslavije tokom 1991. i 1992. godine nijesu zaobišla ni njenu najmanju republiku – Crnu Goru. U trenutku raspada velike Jugoslavije, Crne Gora je nakon održanog referenduma 1. marta 1992. godine, odlučila da ostane u dvočlanoj federaciji sa Republikom Srbijom.

Tadašnja Vlada bila je stava za formiranje savezne države sa Srbijom, a građani su na referendumu potvrdili to opredjeljenje. Vjerovalo se da će očuvanje nekog formata Jugoslavije biti u interesu Crne Gore, i da će se na taj način opravdati državno-pravni i međunarodni kontinuitet bivše SFRJ. Sjećam se da je Vlada sa punom vjerom pristupila takvom modelu, držeći ga za funkcionalan i opravdan kad govorimo o rješavanju crnogorskih interesa u kontekstu dotadašnjih odnosa sa drugim republikama.

Postupak referenduma 1992. godine sproveden je u skladu sa važećim propisima, i potvrđen od strane Skupštine Crne Gore kroz proceduralno proglašenje njegovog rezultata.

Da li je na legitimnost referenduma uticalo to što je održan u vremenu kada su na jugoslovenskim prostorima vođeni ratovi protiv slobode opredjeljenja; ponegdje nažalost i protiv čovjeka i čovječnosti; činjenica da je sproveden za svega sedam dana i to bez ikakve kontrole izbornog procesa od strane nezavisnih posmatrača, domaćih i međunarodnih; zatim okolnost potpunog odsustva demokratije i dijaloga u samoj zemlji? Na sve to dodajem i nepostojanje nezavisnih medija i institucija civilnog društva u sadašnjem formatu. Odgovor na ova pitanja nameće se sam od sebe, i meni je sasvim jasan i određen.

A složićete se da je to bio potpuno drugačiji društveni kontekst, uz prisustvo emocije i nostalgije za nečim velikim i u evropskim okvirima, moćnim.

Dakle, okolnosti ali i preduslovi za izjašnjavanje o tako važnom pitanju, bitno su se razlikovali od onih uoči istorijskog referenduma iz 2006. godine.

Dakle poslaniče Radonjiću,

U vezi preostalog dijela Vašeg pitanja, uvjeravam Vas da u administraciji ima mjesta za sve one službenike koji svojim znanjem i radom mogu doprinijeti unapređenju funkcionisanja izvršne vlasti, bez obzira na njihovo političko opredjeljenje ili neko drugo lično svojstvo i posebnost.

Crnogorsko zakonodavstvo u oblasti rada zasnovano je na ustavnim garancijama, demokratskim principima i ravnopravnom tretmanu u pogledu zapošljavanja, dok napredovanje zasnovano na zaslugama predstavlja suštinsku komponentu vladavine prava i funkcionalne demokratije.

Novi Zakon o državnim službenicima i namještenicima, koji je dobio pozitivne ocjene i u najnovijem izvještaju Evropske komisije, dodatno će unaprijediti stanje u ovoj oblasti u korist daljeg razvoja profesionalnih standarda.

Međutim, ne mogu se preko noći eliminisati manjkavosti koje ima svaka administracija, pa i crnogorska, posebno u vremenu kada prilagođavamo svoj sistem javne uprave savremenim standardima Evrope i svijeta.

I na kraju, vezano za Vaš poziv na pomirljive poruke – podsjetio bih da to uvijek činim kao predsjednik Vlade. Kako u ovom Domu, tako i u svakoj drugoj prilici, pozivao sam na dijalog, toleranciju i uvažavanje, ističući da su interesi građana i države Crne Gore na prvom mjestu, i da političke razlike ne treba da nas suprotstavljaju. Pozivao sam Vas i u Vladu, gospodine poslanice. Vjerovatno to tada niste doživljavali ozbiljno jer ste mislili da će Vlada biti kratkog daha.

Na to me ne mora niko podsjećati, to je državnička dužnost koja ne prestaje, ni u teškim vremenima, a svakako ni u prosperitetnim, kakvo je vrijeme u kome se Crna Gora sada nalazi.